

Mælkeribruget i Danmark 1893.

Af

Konsulent B. Bøggild.

Sommeren 1892 havde givet et stort Avl, Sundhedstilstanden var god, og om Efteraaret var der gode Priser baade paa Smør og Flæsk, saa Udsigterne vare ganske gunstige for et tilfredsstillende Udbytte af Mælkeribruget i Landbrugsaaaret 1892—93. Men aldrig saasart blev Kvæget bundet ind i Oktober Maaned, førend den Jobspost meldte sig, at der var udbrudt Mund- og Klovesyge i Sorø Amt. Sygdommen var vel ingenlunde ondartet, men da den viste sig snart hist, snart her i Landets forskjellige Egne, vakte den hele Vinteren igjennem Uro og foranledigede Vanskeligheder af forskjellig Art. Handel og Omsætning baandlagdes eller indstilledes nogle Steder ganske. I Mælkerierne maatte der iværksættes en mere end almindelig grundig Kogning af Skummetmælken, ligesom Kjærnemælk og Valle nogle Steder maatte koges. Køernes Bedækning ved Foreningstyre foruroligede mange forsigtige og omhyggelige Kvægholdere. Og hvor Sygdom indfandt sig, maatte Mælken i Reglen beholdes paa Produktionsstedet og behandles der, hvilket uundgaeligt forøgede Tabet, der fremkom ved, at just de bedste Malkere led mest af Sygdommen.

De gode Smørpriser dalede hurtig. Allerede midt i December blev Noteringen betydelig lavere end de fore-

gaaende fire Aar; og i Januar foranledigede Vinterens Strenghed, at Smørexporten vanskeliggjordes i en saadan Grad, at det for Øernes Vedkommende blev baade dyrt og usikkert at faa Smørret exporteret. Nogle Kjøbmænd stode helt raadvilde, og de syntes næppe at vide, om de overhovedet vilde modtage Smør. Den tredie Uge i Januar blev der slet ikke sat nogen Notering, og i de derefter følgende Uger var Prisen saa lav, at de fleste Producenter maatte blive betænkelige angaaende Anvendelsen af Korn og Handelsfoderstoffer i Kostalden, tilmed da de fedede Udsætterkøer ikke længere kunde finde uhindret Vej til Tyskland, men maatte sælges til Spotpris eller spises hjemme. — Heldigvis holdt Svinepriserne sig særdeles gode, saa det blev god Økonomi at sende Svinene bort og leve paa Oxekjød. — De som Følge af Svinesygdommen i 1888 oprettede Slagterier bleve de danske Landmænds bedste Støtte i 1893.

Da Foraaret kom, ophørte vel Mund og Klovesygen, men saa blev Regnen ogsaa borte. — Maj og Juni Maaned vare meget tørre, og var der end ikke almindelig Misvæxt her som i mange Egne af Tyskland, Frankrig, Holland, Schweiz, England og Irland, saa var der dog saadan Græsknaphed og Mangel paa Grønfoder, at det saa ret betænkeligt ud at skulle skaffe Foder til de store Besætninger og gjøre det paa en saadan Maade, at man ikke fodrede sig selv fra Bestillingen. Ligesom det saa værst ud, kom Regnen i Juli Maaned, saa Fodernød blev undgaaet; men Afgrøderne af Hø, Sæd og Rodfrugter bleve dog tilsammen saa smaa, at mange Landmænd med fuldt Overlæg lod Kvæget blive ude i Oktober Maaned, selv om Græsningen var tarvelig og Vejret saa raat, at Huldet led derunder.

Alt i alt var Aaret saaledes, at det maa henregnes til et af de daarligste, som det danske Mælkeribrug i sin nuværende Skikkelse har oplevet. Avlet i 1893 blev gjen-nemgaaende lille. I Begyndelsen af Aaret formindskede den haarde Frost Mælkeydelsen, Sne og Is vanskeliggjorde

Mælkens Transport til Mælkerierne og Smørrets videre Forsendelse. Priserne paa Smør og Ost vare smaa: Udsætterkøer maatte sælges til daarligere Priser end nogen- sinde tidligere; — Svinene var det eneste, der gav god Indtægt.

I Tabel I. findes ligesom i de foregaaende Aarsberetninger en Sammenstilling af velvillig indsendte Regnskaber angaaende Vinterfodringen og Udbyttet i Vinterhalvaaret paa 25 Gaarde. De 22 af disse indsendte ogsaa Regnskaber sidste Aar, hvorimod Nr. 10 og 24 vel ere gamle Korrespondenter, men deres Regnskaber vare ikke med i sidste Aarsberetning, og endelig Nr. 16 er en tidligere Korrespondent, der har skiftet Ejendom og iaar for første Gang har kunnet indsende fuldstændigt Regnskab fra den nye Bedrift. — Gjennemses de 25 Regnskaber med tilbørlig Kritik, vil man snart finde, at de give et baade fyldigt og troværdigt Billede af Mælkeribrugets Stilling. — Der er medtaget Gaarde af meget forskjellig Størrelse fra alle Landets Egne. Af de 25 Korrespondenter er der 16, der anvende Centrifuger af forskjellige Konstruktioner, én anvender fremdeles Mælkekjærning, og 8 Korrespondenter behandle Mælken efter Bøtte- eller Vand- og Is-Systemet. — Oplysningerne om Fodermængden til hver Ko og det derefter opnaaede Udbytte vise i hvor forskjellig Grad Kørne fodres, og hvor lidet eller hvor meget Mælkeproduktionen søges forceret; — og derved at det er de samme Korrespondenter, der indsende Regnskab Aar efter Aar, bliver det muligt at paapege, baade hvorledes Aaret forholder sig til de foregaaende Aar, og hvorledes Udviklingen lidt efter lidt gaar for sig.

Hvad Koholdet angaar, er der ingen af Korrespondenterne, der meddele noget nærmere om »Sygdomme«; men desto mere klage de over at have havt talrige Kastere og Overløbere og over ikke at have kunnet faa Kørne til at kælv paa den formentlig gunstigste Tid. — Som sædvanlig kan ingen bestemt Aarsag anføres, selv om der

er »Formodninger« eller »Meninger« til Stede. Og som Exempler paa, hvor tilsyneladende lunefuldt Tilfældet kan være, maa særlig peges paa Nr. 9 og Nr. 5. — Disse to Korrespondenter kunde i Vinteren 1891—92 glæde sig over hverken at have Kastere eller Overløbere; men i Vinteren 1892—93 har Nr. 9 28 Kastere og 10 Overløbere, medens Nr. 5 endog har 4 Kastere og 14 Overløbere blandt 36 Køer, saa det er ikke underligt, at han faar en dyrere Mælkeproduktion end det foregaaende Aar.

Nr. 25 skriver: »Kælvingstiden er dels med, dels mod min Villie rykket længere tilbage end tidligere, hvorved Vinterfodringen stiller sig ufordelagtigere ikke alene paa Grund af ringere Mælkemængde, men især paa Grund af lavere Smørpris, idet Massen af Smørret falder om Foraaaret, da det intet koster. Grunden til den senere Kælvingstid er aftagende Frugtbarhed, sandsynligvis fordi jeg har presset Mælkeydelsen for stærkt, hvilket den jydsk Race ikke taaler, saalænge den ikke er mere udpræget Malkerace. Jeg vil derfor iaar fodre mindre stærkt end i de senere Aar. — Ogsaa af en anden Grund er der slet Ballance i Fodringsregnskabet, foruden hvad der er en nødvendig Følge af den elendige Smørpris, og det er ved for stærk Høfodring. Naar man kommer op til 14—16 Pd. dagligt Høfoder, saa er det meget vanskeligt at faa Køerne til at betale den rette Pris derfor, selv om det er Agerhø. Ligesaa nødvendigt det er at kunne byde sine Køer godt Hø, naar man vil vente et rigeligt Udbytte af Mælken, ligesaa lidt faar man det betalt, naar Køerne faa deraf alt, hvad de ville æde.«

Enkelte andre Korrespondenter have maaske ogsaa nok givet noget mere Hø, end Køerne have kunnet betale med god Pris, men iøvrigt viser der sig at have været opfodret en betydelig Mængde Korn. — Kun enkelte Steder er der brugt Palmekager i synderlig Udstrækning. De fleste af Korrespondenterne befinde sig bedst ved at anvende en begrænset Mængde Rapskager og en Del Hvedeklid; men forholdsvis har der været anvendt flest Solsikke-

Tab. I. Vinterfodring

Mælkeriernes Nr.	Mælkeriernes Nr. i forrige Aars Beretning	Koholdet					Vinterfodret Antal Dage	Opfodret pr. Ko										
		Antal Køer.						Pd. Rapskager	Pd. Palmekager	Pd. Klid	Pd. andre Handelsfoderstoffer	Pd. Korn	Ialt Pd. Kraftfoder	Pd. Kraftfoder pr. Dag.	Pd. Kløverhø og Vikkehavrehø*)	Pd. Enghø*)	Pd. Runkelroer og Gulerødder**)	Pd. Turnips og Rutabaga**)
		pCt. Kølvere inden 1ste Januar	pCt. nyindsatte Køer	pCt. Kastere og Overløbere														
1	1	107	60	21	5	222	»	»	252	285	617	1154	5.2	1009	449	»	4013	
2	2	78	36	18	14	217	90	»	115	84	981	1270	5.9	589	369	5403	»	
3	3	157	50	18	24	231	109	98	227	87	325	846	3.7	1528	»	4013	»	
4	4	136	24	13	8	216	132	»	404	1	890	1427	6.6	1412	221	3309	»	
5	5	36 ₂	14	19	50	214	167	334	334	»	642	1477	7.0	248	812	1594	229	
6	6	43	30	16	7	210	»	»	581	163	47	791	3.8	1628	465	4837	»	
7	7	160	52	16	13	243	308	»	532	257	593	1690	7.0	750	»	4500	»	
8	8	65	40	15	9	213	»	»	8	113	339	460	2.2	738	1385	»	3569	
9	9	160	38	7	24	200	»	»	»	»	674	674	3.4	»	983	»	»	
10	—	204	20	16	4	182	69	1	71	1	799	941	5.2	»	2129	2916	1300	
11	11	40	48	25	38	203	168	»	410	»	705	1283	6.3	2625	»	»	»	
12	12	178	35	17	23	210	159	80	107	348	533	1227	5.8	1854	»	6067	899	
13	13	71	72	37	6	214	136	»	304	177	722	1339	6.3	1267	»	»	1799	
14	14	91	46	21	20	208	173	»	61	430	446	1110	5.3	978	978	5634	1936	
15	15	38	50	21	8	205	21	»	148	221	491	881	4.3	947	1326	»	3326	
16	—	166	54	29	16	181	181	»	15	325	624	1145	6.3	958	319	2410	482	
17	17	34 ₆	58	9	9	205	86	72	125	195	188	666	3.3	»	3497	6994	»	
18	18	54	33	31	24	182	89	17	»	406	866	1378	7.6	378	»	4167	889	
19	19	30	53	3	7	227	119	»	35	»	1009	1163	5.1	1135	1135	»	»	
20	20	110	45	16	13	213	»	201	106	255	680	1242	5.8	687	291	2291	1200	
21	23	188	49	24	15	223	144	»	589	»	712	1445	6.5	2226	606	4596	»	
22	22	167	57	25	19	219	179	61	389	192	445	1266	5.8	685	1207	8982	719	
23	25	276	24	16	24	201	21	17	96	272	837	1243	6.2	»	620	862	3794	
24	—	206	48	21	27	182	117	39	346	240	261	1003	5.5	1314	»	9133	»	
25	24	180	41	27	10	202	56	»	215	220	394	885	4.4	3056	»	»	1667	

*) Et Læs Hø regnet til 1200 Pd., naar intet andet opgives, og en Givt til 5 Pd.

**) En Tønde Runkelroer, Gulerødder og Rutabaga regnet til 180 Pd., en Tønde Turnips til 160 Pd.

†) Sukkerroeaffald.

1892—93 paa 25 Gaarde.

Produceret pr. Ko					Mælkeforbrug		Pr. 100 Pd. opnaaet Pris for			Antal Kalve		Mælkerisystem	
Pd. Mælk	Pd. Smør	Pd. frisk Ost	Pd. Svin levende Vægt	Solgt Pd. skummet Mælk	Pd. sk. Mælk til Kalve og Husholdn.	til 1 Pd. Smør	til 1 Pd. frisk Ost	Smør	Ost	Svin	Tillagt		Fedet
2994	98	110	143	112	790	30.2	13.0	95.13	15.00	31.22*)	21	2	Bøtter.
1903	59	40	101	76	342	28.9	14.3	94.20	17.50	31.80*)	15	»	Vand og Is.
2522	77	79	68	35	624	30.7	12.6	99.66	13.00	34.25*)	43	3	B. & W.s Centrif.
2245	65	92	51	35	387	33.5	10.3	98.00	14.50	31.00*)	18	3	Is og Fade.
2242	82	70	96	57	926	27.8	12.3	97.30	15.00	32.30*)	10	»	Alfa K-seperator
2358	80	»	106	»	884	28.8	—	95.30	—	32.50*)	12	«	Mælkekjærning.
3184	114	93	164	52	646	27.4	15.3	97.16	11.50	31.85*)	26	»	Alfa-Turbine.
1842	73	8	36	»	838	24.5	14.3	97.70	18.00	29.20*)	17	3	K. & H.s Centrif.
1277	43	—	46	5	427	29.0	—	95.13	—	31.20	30	»	Bøtter.
2310	84	89	82	21	633	26.6	12.1	101.00	18.00	33.00	45	»	B. & W.s Centrif.
2660	88	7	132	175	1000	29.7	10.0	98.00	—	33.40*)	6	»	Bøtter.
2245	66	—	133	—	—	31.2	—	98.20	20.00	32.66*)	40	5	Alfa-Separator.
3303	111	43	84	99	1398	28.9	13.9	100.50	17.00	30.00*)	30	»	Lavals Separator.
3111	—	—	112	—	—	27.7	12.3	97.50	14.00	30.90*)	36	—	B. & W.s Centrif.
2365	82	6	102	»	1266	27.8	13.6	94.00	—	35.20*)	13	»	Bøtter.
2286	81	87	94	19	820	27.8	11.9	100.42	12.00	32.20*)	51	»	Alfa-Separator.
2278	89	93	60	158	855	31.7	12.9	92.60	23.00	30.50*)	25	»	Is.
2538	93	79	111	491	503	26.6	13.1	107.80	14.10	30.30*)	6	2	B. & W.s Centrif.
2940	97	41	77	»	1662	27.6	13.6	91.80	—	29.94*)	17	»	Fade og Is.
2736	109	51	92	13	1065	23.9	14.6	96.80	14.00	32.00	48	2	Alfa-Turbine.
2769	100	83	158	42	437	26.0	14.0	101.30	13.00	31.00*)	29	2	B. & W.s Centrif.
3018	85	115	121	28	750	33.1	13.5	106.00	15.00	31.83*)	54	»	do.
2633	89	39	66	55	959	28.3	12.3	96.00	14.40	33.10	89	»	do.
3030	103	73	127	23	685	27.7	14.0	97.30	17.80	33.40*)	52	13	do.
2705	94	57	124	60	698	27.9	11.9	92.39	15.00	30.46*)	39	»	do.

*) Gjennemsnitspris for hele Aaret.

kager, hvormed der fra mange Sider udtales stor Tilfredshed, — og denne kvælstofrige Kage giver uden Tvivl ligesom Bomuldsfrøkager — anvendt i begrænset Mængde — et økonomisk Foder ved Siden af Rodfrugter, hvoraf nogle Gaarde saasom 13, 22 og 24 have kunnet anvende en ualmindelig stor Mængde.

Angaaende Tallene i Tab. I, finder jeg særlig Anledning til at henlede Opmærksomheden paa den Talrække, der angiver Mælkeforbruget til et Pund Smør. — Variation i Mælkens Fedme er man jo vant til at se Vidnesbyrd om, og mange Landmænd med Vand og Ismælkerier slaa sig til Ro ved et stort Mælkeforbrug til et Pund Smør med det Haab, »at Osten maa blive saa meget bedre«. men her kan man paavise, at der paa Gaarde med Centrifugemælkerier f. Ex. Nr. 12 og 22 er brugt saa meget til Fremstilling af et Pund Smør, at enhver Fagmand maa forfærdes derover, — eller man kunde fristes til at tænke paa om Fløde og Smør virkelig behandles med tilbørlig Samvittighedsfuldhed af Mejersken, saa uvedkommende Fingre holdes borte. Men desværre kan der næppe længere være Tvivl om, at mange Herregaardsbesætninger ere komne til at give en vel nogenlunde tilfredsstillende Mælmængde, men af en ynkelig ringe Beskaffenhed.

Nr. 22 skriver saaledes til mig: »Det vil vist forbause Dem at se Mælkeforbruget til 1 Pd. Smør i Vinterhalvaaret; men det er desværre rigtigt. Jeg tror snart, mine Køer ere blevne »Skummetmælkskøer«. — Her er særlig Anledning til at sammenligne Nr. 20 og Nr. 22. De have begge røde Køer, som have faaet lige meget Kraftfoder pr. Ko pr. Dag. Nr. 22 har ved Siden deraf givet mere Hø og Rodfrugter og har ogsaa faaet mere Mælk end Nr. 20; men denne har meget mere Smør, fordi han faar et Pund Smør af 23,₉ Pund Mælk, medens Nr. 22 bruger 33,₁ trods det, at han har Centrifuge. — Det maa nævnes, at Nr. 20 ligesom Nr. 14 undersøger hver enkelt Kos Mælk ved Kontrolcentrifugering, og endog her hos Nr. 20, hvor Gjennemsnitsresultatet for hele Be-

sætningen maa siges at være enestaaende fortrinligt, viser der sig at være Forskjel paa Kørne, idet nogle give endnu federe Mælk end andre.

I Forbindelse med disse Bemærkninger kan det nævnes, at den i sidste Aars Beretning Side 133 omtalte »Kildebrønd« Kvægavlsforening efter at have arbejdet et Aar er naaet til at faa Visked for, hvorledes hver enkelt Ko har betalt sig. Det bedste Resultat giver en Ko, der har faaet Kraftfoder, Rodfrugter, Hø og Græs for 197,₁₀ Kr. og som gav 7839 Pd. Mælk, hvoraf kun brugtes 22,₂ Pd. Mælk til 1 Pd. Smør, altsaa 352 Pd. Smør. Regnes Kraftfoder til 5 Øre, Rodfrugter til $\frac{1}{2}$ Øre, Hø til 2 Øre og Skummetmælk til $1\frac{1}{4}$ Øre pr. Pd. og en Græsdag til 45 Øre, har Koen givet et Pund Smør for 56 Øre, medens det daarligste Resultat er, at en Kaster, der har ædt for 189,₆₆ Kr., kun gav 3377 Pd. Mælk, hvoraf 28,₇ Pd. til et Pd. Smør, som saaledes kostede 162 Øre. — For de enkelte Køers Vedkommende varierede Mælkeforbruget til 1 Pd. Smør fra 21,₁₁ til 32,₁₁. — Et af Foreningens 14 Medlemmer har to Køer, der begge have kælvet til regelmæssig Tid, — den ene aad for 224,₅₀ Kr., gav 7765 Pd. Mælk, hvoraf der kunde fremstilles 298 Pd. Smør, medens den anden aad for 213,₅₀ Kr. og gav 5655 Pd. Mælk, hvoraf kun 177,₇₆ Pd. Smør, saaledes at den Fordel, som Ejeren har af den gode Ko, sluges ved Tabet af den daarlige — et af den Slags Snyltedyrr og dog ingenlunde af de værste, som Herremænd ligesaalidt som Bønder ere tjente med at have i Stalden; men som Ejeren snarest muligt bør finde for at skyde den ud af Besætningen. — Man maa undre sig over og beklage, at saamange Kvægholdere og Smørproducenter vedblivende undlade at beskæftige sig med dette for dem selv saa betydelige økonomiske Spørgsmaal.

Selvfølgelig er det af Betydning, at Centrifugen, der benyttes, skummer saa rent som muligt, om end dette Spørgsmaal for selve Koejerens Vedkommende er langt underordnet i Sammenligning med det foranførte om en-

Tab. II a. Vinterfodringen 1892—93.

Mælkeriernes Nr.	pCt. Kælvere indenl. Januar		Opfodret pr. Ko af beregnede Kraftfoderenheder.						Foderets Værdi i Kr.	Pd. Mælk pr. Ko.	Kraftfoderenheder forbrugt til 100 Pd. Mælk.	100 Pd. kostet at producere. Kr.						
			Kraftfoder	Kløver og Vikkehavrehø	Enghø	Runkelroer og Gulrødder	Ialt					I Gjennemsn. pr. Dag af hele Fod.	1892—93	1891—92	1890—91	1889—90	1888—89	1887—88
							Kraftfod.	hele Fod.										
1	60	1154	404	150	321	2029	5.2	9.1	104.30	2994	67.8	3.49	3.75	3.95	3.16	2.11	2.83	
2	36	1270	236	123	540	2169	5.9	10.0	110.19	1903	113.4	5.79	6.49	6.15	4.15	5.90	4.29	
3	50	846	611	»	401	1858	3.7	8.0	95.84	2522	73.6	3.80	4.39	5.63	—	—	—	
4	24	1427	565	74	331	2397	6.6	11.1	121.18	2245	106.8	5.40	6.23	7.00	5.10	5.34	4.50	
5	14	1477	99	271	178	2025	7.0	9.5	106.26	2242	90.3	4.74	3.40	3.25	3.37	3.08	3.17	
6	30	791	651	155	484	2081	3.8	9.9	105.68	2358	88.3	4.47	4.56	3.69	5.44	4.20	5.70	
7	52	1690	300	»	450	2440	7.0	10.0	127.65	3184	76.6	4.01	4.69	3.94	3.88	—	—	
8	40	460	295	462	286	1503	2.2	7.1	76.28	1842	81.6	4.14	3.31	4.15	3.61	—	—	
9	38	674	»	328	»	1002	3.4	5.0	50.10	1277	78.4	3.94	3.97	3.91	5.55	3.12	—	
10	20	941	»	710	396	2047	5.2	11.2	103.06	2310	88.6	4.46	—	3.20	3.08	—	4.35	
11	48	1283	1050	»	»	2333	6.3	11.5	118.33	2660	87.7	4.45	4.04	—	—	—	—	
12	35	1227	742	»	679	2648	5.8	12.7	138.27	2245	117.9	6.16	5.82	5.09	4.31	5.36	5.42	
13	72	1339	507	»	992	2838	6.3	13.3	145.03	3303	85.9	4.39	4.41	5.00	—	—	—	
14	46	1110	391	326	718	2545	5.3	12.2	133.28	3111	81.8	4.28	4.13	3.77	3.49	4.12	3.47	
15	50	881	379	442	266	1968	4.3	9.6	100.82	2365	83.2	4.26	3.79	4.03	—	—	—	
16	54	1145	383	106	280	1914	6.3	10.6	100.76	2286	83.7	4.40	—	—	—	—	—	
17	58	666	»	1166	699	2531	3.3	12.3	130.08	3278	77.2	3.97	3.85	3.43	3.32	3.12	3.50	
18	33	1378	151	»	488	2017	7.6	11.1	105.97	2538	79.4	4.17	3.90	3.81	4.22	3.76	3.88	
19	53	1163	454	378	»	1995	5.1	8.8	100.94	2940	67.2	3.43	3.27	3.10	2.24	3.64	3.54	
20	45	1242	275	97	325	1939	5.8	9.1	101.51	2736	70.9	3.71	3.90	4.32	—	—	—	
21	49	1445	890	202	460	2997	6.5	13.4	151.29	2769	108.3	5.46	5.36	5.02	4.69	5.72	—	
22	57	1266	274	402	956	2898	5.8	13.2	149.22	3018	96.0	4.94	5.01*)	3.99	—	—	—	
23	24	1243	»	206	390	1839	6.2	9.1	95.05	2633	69.9	3.61	3.81	—	—	—	—	
24	48	1003	526	»	913	2442	5.5	13.4	126.06	3030	80.6	4.16	—	3.92	3.20	3.50	3.65	
25	41	885	1222	»	133	2240	4.4	11.1	114.76	2705	82.8	4.24	4.06	3.48	3.44	—	—	

*) Dette Tal er for stort, fordi Kraftfoderet til Tyre- og Ungkvæg ved en Fejltagelse blev medregnet.

Tab. II b.

Mælkeriernes Nr.	Aargang	pCt. Kælvere inden 1ste Januar	Pd. Kraftfoder daglig pr. Ko	Ialt Pd. beregnet Kraftfoder daglig pr. Ko	Mælkeudbytte i Pd. pr. Ko	Mælkens Produktionspris Øre pr. Pd.	Mælkeriernes Nr.	Aargang	pCt. Kælvere inden 1ste Januar	Pd. Kraftfoder daglig pr. Ko	Ialt Pd. beregnet Kraftfoder daglig pr. Ko	Mælkeudbytte i Pd. pr. Ko.	Mælkens Produktionspris Øre pr. Pd.
1	1890—91	55	4.9	11.6	2927	3.95	13	1890—91	57	5.6	11.7	2514	5.00
	91—92	56	4.1	9.4	2737	3.75		91—92	67	5.5	10.0	2646	4.41
	92—93	60	5.2	9.1	2994	3.49		92—93	72	6.3	13.3	3303	4.39
2	1890—91	19	6.5	10.8	1922	6.15	14	1390—91	52	6.4	12.3	3304	3.77
	91—92	49	6.5	11.0	1918	6.49		91—92	42	4.7	11.2	2919	4.13
	92—93	36	5.9	10.0	1903	5.79		92—93	46	5.3	12.2	3111	4.28
3	1890—91	57	3.6	12.6	2595	5.63	15	1890—91	54	3.4	9.1	2245	4.03
	91—92	60	3.9	10.8	2971	4.39		91—92	51	4.3	8.4	2377	3.79
	92—93	50	3.7	8.0	2522	3.80		92—93	50	4.3	9.6	2365	4.26
4	1890—91	21	6.9	12.3	1911	7.00	17	1890—91	50	2.9	10.4	3201	3.43
	91—92	23	6.7	10.0	1838	6.23		91—92	52	4.0	12.4	3277	3.85
	92—93	24	6.6	11.1	2245	5.40		92—93	58	3.3	12.3	3278	3.97
5	1890—91	49	6.8	8.7	2793	3.25	18	1890—91	36	8.3	11.2	2649	3.81
	91—92	54	6.2	8.0	2826	3.40		91—92	44	7.8	10.5	2591	3.90
	92—93	14	7.0	9.5	2242	4.74		92—93	33	7.6	11.1	2538	4.17
6	1890—91	27	3.5	8.6	2400	3.69	19	1890—91	58	6.2	9.5	3349	3.10
	91—92	38	4.1	8.7	2089	4.56		91—92	36	5.7	9.4	3192	3.27
	92—93	30	3.8	9.9	2358	4.47		92—93	53	5.1	8.8	2940	3.43
7	1890—91	64	6.1	10.2	3121	3.94	20	1890—91	48	7.6	11.9	2664	4.32
	91—92	53	6.7	9.5	2817	4.69		91—92	49	5.7	9.7	2604	3.90
	92—93	52	7.0	10.0	3184	4.01		92—93	45	5.8	9.1	2736	3.71
8	1890—91	45	1.2	7.6	1877	4.15	21	1890—91	45	7.0	13.5	3090	5.02
	91—92	49	2.5	5.0	1687	3.31		91—92	42	5.7	13.7	2648	5.36
	92—93	40	2.2	7.1	1842	4.14		92—93	49	6.5	13.4	2769	5.46
9	1890—91	47	3.2	5.2	1343	3.91	22	1890—91	33	6.1	10.8	3131	3.99
	91—92	44	3.6	5.6	1290	3.97		91—92	65	6.4*)	13.6	3196	5.01*)
	92—93	38	3.4	5.0	1277	3.94		92—93	57	5.8	13.2	3018	4.94
11	1891—92	40	6.9	10.1	2673	4.04	23	1891—92	30	5.2	8.9	2448	3.81
	92—93	48	6.3	11.5	2660	4.45		92—93	24	6.2	9.1	2633	3.61
12	1890—91	50	5.8	13.3	2686	5.09		1890—91	53	4.5	10.0	3255	3.48
	91—92	52	6.5	12.2	2353	5.82	25	91—92	31	4.2	10.3	2842	4.06
	92—93	35	5.8	12.7	2245	6.16		92—93	41	4.4	11.1	2705	4.24

*) Tallet er for stort, fordi Kraftfoderet til Tyre og Ungkvæg ved en Fejltagelse blev medregnet.

kelte Køers Mælk. Men for Mælkerierne gjælder det jo om at faa det størst mulige Smørudbytte ud af den leverede Mælk. Det bør derfor betegnes som et formentlig økonomisk Fremskridt, at flere og flere Mælkerier opstille Alfaseparatorer, der ved et mindre Kulforbrug kunne præstere bedre Renscumning end de forskellige ældre Centrifuger. Og i Forbindelse hermed maa det nævnes, at medens enkelte Herregaarde f. Ex. gamle Nr. 16 opstille Alfaseparatorer til Hestekraft eller i Forbindelse med Petroleumsmaskiner, saa er der mange flere store og mellemstore Gaarde, der istedetfor at paatage sig store Udgifter til Omordning og ny Montering af Gaardens Mælkeri gaa over til at levere Mælken til allerede bestaaende Fælles- eller Andelsmælkerier eller slutte sig til nye Andelsmælkerier, hvoraf der endnu stadig oprettes en Del rundt omkring i Landet. Af Tidsskriftets Korrespondenter har saaledes gamle Nr. 10 allerede i Foraaret begyndt at levere Mælken til et nærliggende Mælkeri, medens Nr. 4 og Nr. 11 begyndte dermed den 1ste November. Nr. 21 derimod har selv opstillet nye Maskiner og begynder nu at købe Mælk fra nogle Naboer, saaledes at der fra disse Korrespondenter fremtidig ikke vil kunne ventes Regnskaber til Sammenstilling efter de her benyttede Schemaer.

For at sammenligne Vinterens Mælkeudbytte af Fodringen med de foregaaende Vintre, ere Tabellerne II a og II b udarbejdede paa sædvanlig Maade, idet Hø og Rodfrugter er omsat til Kraftfoder ved Reduktion efter følgende Forholdstal:

100 Pd. Kraftfoder.	= 100
100 - Kløverhø	= 40
100 - Enghø	= 33 ¹ / ₃
100 - Gulerødder og Runkelroer . .	= 10
100 - Turnips, Rutabaga og Sukker- roeaffald	= 8
100 - Kartoffler	= 25

For at undgaa Misforstaaelse af Tallene i disse to Tabeller maa det bringes i Erindring, at her ikke er Tale om alene fuldtmalkende Køers Mælkeydelse i nogle Vintermaaneder; men Tallene gjælde Mælkeproduktionen fra hele Besætninger fra Indbinding til Udbinding, saa deri indbefattes saavel Kvier som Kastere og Overløbere ligesom Individuer, der kælve i Foraarsmaanederne, og som derfor have været meget ufordelagtige Mælkeproducenter i det Tidsrum, Vinterfodringen omfatter. At »Procent Kælvere inden 1ste Januar« derfor faar en betydelig Indflydelse paa Resultatet af Foderforbruget til 100 Pd. Mælk er ganske naturligt, og man vil finde, at saavel Korrespondenter med faa Kælvere inden Nytaar som saadanne med mange Kastere og Overløbere fortrinsvis have den dyreste Mælkeproduktion.

Ved Foderets Beregning til Penge er Kraftfoderenheden sat til 5 Øre, medens dog de om Vinteren brugte Handelsfoderstoffer med Undtagelse af Klid ere beregnede til 6 Øre pr. Pd.

Bortset fra Nr. 8 og 9, der vedblivende mene at handle mest økonomisk ved paa gammeldags jydsk Maner kun at anvende et lille Foder om Vinteren, turde det her være paa sin Plads at paapege (se Tab. V), at Nr. 1, 13 15 og 25 have fuldstændig rene jydsk Besætninger, og at disse fire Producenter ingenlunde producere Mælken dyrere end Gaardene med røde Køer. Det gode Resultat naas ved, at et økonomisk Foder fortrinsvis gives til de Køer, der staa i bedst Mælkeydelse.

Selv om disse Gjennemsnitstal for hele Besætninger selvfølgelig ikke kunne gjøre Fordring paa at anses for fuldstændig nøjagtige, saa er det dog paafaldende at se, med hvilken Regelmæssighed der i Tab. II b Aar efter Aar kan paapeges advarende Exempler mod at anvende et større Foder, end Besætningen med Fordel kan omsætte. — En stigende Fodermængde giver som Regel kun et bedre økonomisk Udbytte, hvor der samtidig er et stigende Procentantal af Køerne kælvende inden 1ste Januar, — se saaledes

Tab. III. Sommerfodring o

Mælkeriernes Nr.	Koholdets Størrelse	Antal Græsdage	Produktion pr. Ko						Mælkeforbrug til 1 Pd.		Salgspris pr. 100 Pd.			
			Pd. Mælk	Pd. Smør	Pd. frisk Ost.	Pd. Svin	Skummet Mælk anvendt		Smør	frisk Ost	Smør	Ost	Svin	Skummet Mælk
							Salg Pd.	Kalve og Hus-holdning						
1	106	134	1655	59	53	144	8	235	27,7	12,8	97,77	15,00	31,22*	»
2	78	123	2106	73	60	102	72	339	27,3	15,7	99,60	16,80	31,70	1,63
3	147	101	988	38	35	68	34	117	25,4	13,1	100,50	13,00	34,25*	0,75
4	140	159	1956	63	86	51	94	115	30,5	13,6	98,50	14,50	31,00*	1,50
5	36,2	151	1810	61	86	97	64	374	28,7	12,5	95,00	15,00	32,30*	1,50
6	43	161	2177	77	»	107	»	465	27,8	»	92,40	»	32,50*	»
7	160	122	1436	57	62	164	36	108	24,4	11,8	92,51	11,50	31,85*	1,00
8	65	154	1620	60	50	37	»	596	26,1	14,1	96,60	16,50	29,20*	»
9	165	167	1386	46	71	113	6	166	29,7	16,0	93,00	12,00	31,06	2,00
10	190	108	2356	89	43	83	21	666	26,1	13,8	97,00	18,00	32,00	0,75
11	40	161	1815	60	7	132	»	»	30,0	10,0	92,00	»	33,40*	1,50
12	168	136	1935	62	89	134	168	618	28,7	13,1	96,23	15,00	32,66*	1,00
13	78	134	1194	48	33	85	39	124	24,8	14,4	95,00	16,00	30,00*	1,50
14	91	157	2219	»	»	113	»	»	27,7	12,3	90,30	14,00	30,90*	»
15	34	161	1594	60	35	103	»	458	26,7	13,4	88,00	19,00	35,20*	»
16	171	123	1991	78	58	95	21	576	24,9	12,8	97,28	12,00	32,20*	1,25
17	33,9	152	2263	54	21	60	141	430	35,8	14,5	98,00	20,00	30,50*	2,00
18	53	60	2337	80	68	111	268	478	28,4	14,6	102,40	14,60	30,30*	1,70
19	31	148	1704	59	33	78	»	816	25,6	13,6	91,50	»	29,94*	»
20	103	97	2571	107	18	92	28	1524	23,7	14,7	98,00	12,00	33,00	1,00
21	176	106	1603	59	75	158	24	77	26,0	14,8	98,40	13,00	31,00*	1,25
22	154	113	1762	66	44	122	13	363	24,9	14,7	95,14	15,00	31,83*	1,50
23	276	165	2453	86	63	80	98	583	27,7	13,5	96,60	12,10	33,00	1,00
24	212	125	2522	85	75	127	13	338	26,9	13,7	96,90	14,20**	33,40*	1,50
25	175	150	1843	70	74	125	84	331	26,0	12,7	97,26	14,00	30,46*	1,75

*) Gjennemsnitspris for hele Aaret.

**) Centrifugeost er solgt til 14,20 — Sødsmæksost til 56 Ør pr. Pd.

Mælkeriudbytte paa 25 Gaarde i 1893.

Foder pr. Ko				Mælkerisystem	Anmærkning	Somme- ren 1892	
Pd. Kraftfoder	Pd. Kløverhøg	Pd. Enghøg	Tdr. Land Græs- areal			Pd. Mælkeudbytte pr. Ko	Mælkeforbruget til 1 Pd. Smør
89	»	»	c. 0,7	Is $\frac{7}{6}$ - $\frac{31}{7}$, ellers Bøtter	Grøn Havre paa Stald	1414	29,5
93	»	69	c. 0,9	Vand og Is	Staldfodring $\frac{21}{6}$ - $\frac{29}{7}$	2112	29,1
62	»	»	c. 1	B. & W.s Centrifuge	Staldfodring $\frac{1}{7}$ - $\frac{29}{7}$	1049	25,2
»	»	»	c. 1,3	Is og Fade	—	1854	27,4
»	»	»	c. 1	Alfa-K-Separator	Græsknaphed i Juli og August	2677	30,5
»	»	»	c. 1,1	Mælkekjærning	Sommergræsningen meget tør	1970	29,4
»	»	»	c. 1,1	Alfaturbine	Sommergræsningen knap	1514	24,0
»	»	»	c. 2,1	K. & H.s Centrifuge	Græsarealet tildels Eng	1499	25,6
»	»	»	c. 1,5	Bøtter	Græsningen slet hele Som- meren	1798	30,7
411	»	803	c. 1	B. & W.s Centrifuge	Staldfodring $\frac{1,22}{5}$, $\frac{29}{6}$ - $\frac{30}{7}$ og $\frac{7,31}{10}$	»	»
»	»	»	c. 1	Bøtter og Is	—	2127	30,3
122	»	»	c. 1	Alfa-Separator	Staldfodring $\frac{25}{6}$ - $\frac{11}{7}$	1992	30,9
21	»	»	c. 1,2	Lavals Separator	20 Køer staldfodredes i 20 Dage	1330	23,4
207	22	22	c. 0,8	B. & W.s Centrifuge	Regnskabet omfatter $\frac{1,24}{10}$ 92 og $\frac{13}{6}$ - $\frac{30}{9}$ 93	2441	28,1
»	»	»	c. 1,2	Bøtter og Is	Sommergræsningen knap	2044	27,9
367	311	»	c. 1,1	Alfa-Separator	Staldfodring $\frac{1,18}{5}$, $\frac{15}{7}$ - $\frac{4}{8}$ og $\frac{7,31}{10}$	»	»
236	»	1032	c. 0,5	Is	Græsarealet var Eng	2315	34,2
355	»	»	c. 0,6	B. & W.s Centrifuge	36 staldfodredes hele Som- meren	2495	27,0
»	»	»	c. 1,8	Jærnfade og Is	Staldfodring $\frac{8,21}{7}$	1944	26,4
25	188	126	c. 1	Alfaturbine	Staldfodring $\frac{24}{6}$ - $\frac{27}{7}$	2776	24,4
»	136	»	c. 0,8	B. & W.s Centrifuge	Staldfodring $\frac{21}{6}$ - $\frac{25}{7}$	2248	26,2
59	»	»	c. 1,1	B. & W.s Centrifuge	Staldfodring $\frac{19}{6}$ - $\frac{21}{7}$	1634	26,2
»	»	»	*)	Alfa-Separator	Ingen Græsmangel	2302	28,3
45	419	»	c. 1,6	B. & W.s Centrifuge	Staldfodring $\frac{1,17}{5}$, $\frac{20}{6}$ - $\frac{23}{7}$ og $\frac{21,31}{10}$	»	»
»	286	»	c. 1,2	B. & W.s Centrifuge	Delvis Staldfodring	1950	26,5

*) Kan ikke opgives, da Græsningsarealet for en stor Del har været slaæet.

Nr. 5, 12 og 18 i Modsætning til Nr. 1 og 13, for hvilken sidste det imidlertid maa bemærkes, at af det store Foder have Rodfrugter og Oliekager udgjort en betydelig Del.

Tallene i Tabellerne sammenholdte med Udviklingen ude i Landet give mig Anledning til at bemærke, at det formentlig vel maa anses for »tidssvarende«, at en Del Mælkeproducenter, eftersom de stedlige Forhold ere, indskrænke Udgifterne og Ulejligheden ved Mælkens Behandling til Smør og Ost ved at aflevere den til et Mælkeri, der har den største Mulighed for at faa baade et stort Smørudbytte af Mælken og en høj Pris for Produktet; men end mere »tidssvarende« vil det være, om enhver Landmand, idet han slipper Ulejligheden og Arbejdet med Smør- og Ostproduktionen, vil anvende den derved indvundne Tid paa Besætningerne, saaledes at han ikke bliver staaende ved af og til at kaste et flygtigt Blik i de af en tilfældig Mælkeribødker eller anden Person førte Prøvemalknings- og Bedækningslister og ved Efteraarsindbindingen at foretage en Udrangering af et passende Antal Individuer, — men i Stedet derfor søger at lære baade Køer og Søer at kjende, saa at ethvert Tillægsdyr kan blive behandlet efter Fortjeneste, og saa at det f. Ex. ikke skal gaa tilbage med Smørmængden ligesaa hurtigt, som det gaar frem med Mælkemængden.

Tab. III indeholder Tallene til Oplysning om Fodringen og Mælkeriudbyttet i Sommerhalvaaret. — De to sidste Talrækker gjælde Sommeren 1892, og for adskillige Korrespondenter saasom Nr. 9, 11, 14, 15, 17, 19, 20 o. f. vil det ses, at Mælkeudbyttet var væsentlig mindre i 1893 end i 1892. Aarsagen hertil maa særlig søges i Græsknaphed og Vanskelighed i at skaffe passende og tilstrækkeligt Grøn-foder. Tørken var Skyld i, at hvor Køerne havde været, kom Græsset ikke igjen førend i August. Kløveren, der var bestemt til Hø, maatte afgræsses, og hvad der var saæet til Staldfoder, undlod for en Del at spire eller udvikledes saa daarligt, at det var vanskeligt at samle nogen

Fodermasse til Hjemkjørsel. — Heldigvis var der en Del Halm og gammelt Hø til Raadighed, og den ved vore sydlige og vestlige Konkurrenters Fodernød forårsagede gode Smørpris opmuntrede til ved Tilskud af Kraftfoder at holde Mælkeydelsen oppe; men hvor det saftige Grønfoder fattedes, blev Mælkeproduktionen dog ikke, som man ønskede, den skulde være.

For at vise, hvorledes man i Jylland paa forskjellig Maade søger at hjælpe sig gjennem Græsknaphed uden at anvende en stor Mængde kostbart Kraftfoder skal her anføres, at Nr. 1 skriver: »En Givt grøn Havre er daglig givet paa Stald i Juli og August Maaneder, vekslede som Vejret var, enten som Natfoder i de kolde blæsende Nætter eller om Middagen i de meget hede Dage. I begge Tilfælde blev bagefter givet en Givt gammel Halm, som Kreaturerne enten fortærede eller lagde sig i, og Kørne blev vandede inde den ene Gang, — de faa ellers Vand 2 Gange daglig fra Vandvogn, — og ere tillige malkede inde enten Kl. 3 Morgen eller Kl. 3 Eftermiddag. Denne iaar brugte Fremgangsmaade volder mere tilsyneladende Arbejde end virkeligt, og saavel Køer som Røgttere fandt sig snart vel tilpas derved. Selve Vexlingen med at være inde enten Nat eller Dag voldte ingen videre Besvær; 1 Mand, ja selv en ukonfirmeret Dreng kobler 20 a 30 Kreaturer sammen og fører dem alene til og fra Marken. Kørne lide meget i kolde og blæsende Nætter ovenpaa hede Dage, og de lide især meget paa hede Dage ved fra Kl. 10 til Kl. 5 at plages af Fluier og Bremser. Røgterne have deres uforstyrrede Ro, naar Kørne er inde om Natten, og ere, naar de ere inde om Dagen, fri for at løbe i den hedeste Tid efter de bissende Køer, og de have et Par Timers Ro. Tidligere har jeg givet Grønt i Tøjrslaget, men saa er der stadig blevet levnet noget, som har ligget og fortørret og er gaaet til Spilde. Bønderne bruge den i Sommer anvendte Fremgangsmaade i endnu større Udstrækning; den fortjener sikkert at bruges, men kræver megen Energi og en hel Del baade dygtig og velvillig

Medhjælp. Køerne vare tøjrede til den 1ste September. Fra den Dag jeg slipper Køerne løse, slipper jeg samtidig af med 2 a 3 Pd. Mælk pr. Ko, og det er en gjennem flere Aar gjentagen Erfaring.*

Nr. 25 har derimod ved sin delvise Staldfodring fra Midten af Juni anvendt frisk Hø, hvorom han skriver følgende: »Den senere Kælvingstid har bevirket, at Sommerudbyttet af afsvedne Græsmarker med Tilskud af Hø af andet Aars Græsmark — som jeg var nødt til at slaa, da det visnede paa Roden, og som altsaa i Virkeligheden ikke var andet end, hvad Køerne skulde have græsset af, hvis de kunde have overkommet det i rette Tid — er ligesaa godt for 1893 som i den græsrige og frugtbare Sommer 1892. Fra Indbindingen og til 1ste Novbr. 1893 have Køerne fortæret noget Blandsædshø, grovt og tørt Agerhø og nogle Roer, men intet Kraftfoder. Den Smule Hø, der gik med, er imidlertid ingen farlig Sag og kan betragtes som en Fortsættelse af den Staldfodring, jeg iværksætter den største Del af Sommeren, idet jeg som sagt allerede midt i Juni lader Slaamaskinen løbe over den Del af Græsmarken, som bliver for grov til Afgræsning, vejrer dette Græs ganske lidt, kører det hjem i et løst Lag over hele Kostaldsloftet og staldfodrer dermed hele Resten af Sommeren. Det er en overmaade bekvem og billig Maade, og den har hos mig i mange Aar staaet sin Prøve med særdeles godt Resultat.*

Tab. IV. indeholder Opgjørelsen angaaende Udbyttet af Skummetmælk, Svinehold og Osteproduktion. Ligesom sidste Aar have alle Gaardene med Undtagelse af Nr. 11 havt Tillæg af Grise til eget Forbrug og nogle have kunnet sælge en Del af denne i Aar meget efterspurgte og værdifulde Vare. Fra næsten alle Landets Egne angives Prisen paa gode Maanedsgrise at have været oppe ved 13 —15 Kr. pr. Stk., og flere jyske Korrespondenter angive, at i Foraaret og lige indtil Juli Maaned var Torveprisen 30

Tab. IV. Udbytte af skummet Mælk, Svinehold og
Ostproduktion 1892—93.

Mælkeriernes Nr.	Svineholdet							Sk. Mælk pr. Ko		Oste- produktion pr. Ko		Udbytte pr. Ko af Svin, Ost og skum. Mælk	
	Solgt Grise pr. Ko Kr.	Forbrugt o. solgt Fedesvin pr. Ko (levende Vægt)		Kraftfoder til Svinene (pr. Ko)		Ialt med Fradrag af Kraftfoderets Værdi	Salg. Kr.	Til Kalve og Hus- holdningsbrug (Kr.**)	Pd. frisk Ost	Kr.***)	Ialt Kr.	Med Fradrag af Svinenes Kraftfoder Kr.	
		Forbrugt Pd.	Solgt Pd.	Kr.	Pd.								Kr.
1	0.50	17	270	89.60	809	40.45	49.65	1.20	10.25	163	22.05	123.60	83.15
2	0.67	43	166	66.36	704	35.20	31.83	2.41	6.81	100	15.39	91.64	56.44
3	10.98	19	117	42.27	516	25.80	27.47	0.52	7.41	114	13.39	74.57	48.77
4	13.70	20	82	31.62	331	16.55	28.77	1.94	5.02	178	23.20	75.48	58.93
5	3.56	59	134	62.34	623	31.15	34.75	1.82	13.00	156	18.75	99.47	68.32
6	"	28	185	69.23	495	24.75	44.48	"	13.49	"	"	82.72	57.97
7	"	"	328	104.47	1150	57.50	46.97	0.88	7.54	155	14.26	127.15	69.65
8	"	25	48	21.32	306	15.30	6.02	"	14.34	58	8.33	43.99	28.69
9	0.26	22	137	49.45	562	28.10	21.61	0.22	5.93	71	7.98	63.84	35.74
10	"	12	153	53.63	616	30.80	22.83	0.32	12.99	132	21.42	88.36	57.56
11	22.56	43	221	90.98	581	29.05	39.37	2.63	10.00	14	2.08	83.13	54.08
12	17.48*)	36	231	87.20	1145	57.25	47.43	1.68	6.18	89	12.15	124.69	67.44
13	3.87	15	154	50.70	562	28.10	26.47	2.07	15.22	76	10.37	82.23	54.13
14	8.90	—	225	69.50	894	42.70	35.70	—	—	—	—	—	—
15	4.31	33	172	72.16	539	26.95	49.52	"	17.24	41	7.10	100.81	73.86
16	4.93*)	14	175	60.86	815	40.75	25.04	0.50	13.96	145	15.60	95.85	55.10
17	"	"	120	36.60	379	18.95	17.65	5.98	12.85	114	23.12	78.55	59.60
18	"	33	189	61.21	649	32.45	28.76	12.90	9.81	147	18.88	102.80	70.35
19	1.57	55	100	46.41	383	19.15	28.63	"	24.78	74	10.72	83.48	64.33
20	2.79	32	152	60.72	600	30.00	33.51	0.41	25.89	69	8.06	97.87	67.87
21	"	8	308	97.96	934	46.70	51.26	0.83	5.14	158	18.46	122.39	75.69
22	3.92	13	231	77.67	657	32.85	48.74	0.61	11.13	159	19.05	112.38	79.53
23	1.27	7	139	48.91	337	16.85	33.33	1.53	15.42	102	10.51	77.64	60.79
24	0.05	17	237	84.84	974	48.70	36.19	0.54	10.23	148	18.88	114.54	65.84
25	"	24	225	75.85	685	34.25	41.60	2.52	10.29	131	15.23	103.89	69.64

*) For den største Del Forøgelse af Svinebesætningen.

**) Den skummede Mælk beregnes til 1 Øre pr. Pd.

***) Hvor Ostens Svind ej er opgivet, er beregnet 10 pCt. for frisk og 20 pCt. for lagret Ost. Og hvor Ostepriisen ej er opgivet, er den beregnet til 16 Øre pr. Pd.

Kr. pr. Par og af og til for udsøgte Grise endog 34—38
Kr. pr. Par.

Overskuds-Udførsel af

	levende Svin	Flæsk og Skinker
1883—84	310,000 Stkr.	25,907,000 Pd.
84—85	189,000 -	19,200,000 -
85—86	193,000 -	19,900,000 -
86—87	249,000 -	28,000,000 -
87—88	60,378 -	59,800,000 -
88—89	21,530 -	65,400,000 -
89—90	64,737 -	58,600,000 -
90—91	196,087 -	56,393,753 -
91—92	199,731 -	71,371,744 -
92—93	53,992 -	76,488,417 -

Indførselen til Storbritannien

Bacon fra	1890	1891	1892	1893
	Cwts à 101 $\frac{1}{2}$ d. Pd.	Cwts à 101 $\frac{1}{2}$ d. Pd.	Cwts à 101 $\frac{1}{2}$ d. Pd.	Cwts à 101 $\frac{1}{2}$ d. Pd.
Danmark....	465,866	580,868	671,882	711,854
Tyskland....	1,390	3,748	3,089	9,744
Kanada	—	151,109	239,121	193,773
Foren. Stater.	2,934,465	2,675,054	2,895,951	2,177,293
Andre Lande.	388,849	99,430	71,335	106,223
Ialt...	3,790,570	3,510,209	3,881,378	3,198,887

Adskillige Gaarde have uden Tvivl Grund til at beklage, at de ikke i 1893 have haft større Svinehold end tidligere, thi Flæskeproduktionen har hele Aaret været særdeles fordelagtig. Nr. 25 skriver: »Hos mig for faa

Svin i 1893 ligesom hos hele den øvrige Verden«. Kun enkelte saasom Nr. 24 klage over en Del Uheld i Svinebesætningen. Gjennemgaaende er der stor Tilfredshed med de opnaaede Priser, der paa mange Slagterier nu betales efter Slagtevægt, men som beregnede efter Svinenes Vægt ved Afgangen fra Gaarden have varieret fra 29 og indtil godt 36 Øre pr. Pd. Nr. 15., der sælger sine Svin til Koopmann efter Slagtevægt, opnaaede endog som Gjennemsnitspris for hele Aaret 35,2 Øre pr. Pd. levende Vægt.

Af hosstaaende Tabeller ses, hvorledes Danmarks Overskudsudførsel har været i de 10 sidste Landbrugsaar og Englands Indførsel i de 4 sidste Kalenderaar. Den sidste Tabel indeholder formentlig en Angivelse af en væsentlig Grund til vore gode Svinepriser i 1893, — nemlig at Tilførslen fra Amerika har været saa meget nedadgaaende, saa at hele den engelske Indførsel trods den stigende Mængde danske Bacon dog er c. 70 Mill. Pd. mindre end i 1892. Det danske Bacon udgjorde i 1893 i Mængde noget under og i Værdi noget over en Fjerdedel af Storbritanniens Indførsel.

For at vise et Exempel paa, til hvilke gode Priser man har kunnet afsætte Gaardens forskjellige Produkter og Affaldsstoffer gennem Svinene, skal her gjengives et Uddrag af Svineregnskabet fra Nr. 14:

Svinebeholdningens Værdi*) ved Aarets Slutning	Kr.	Kr.
Solgt 106 Stk. Fedesvin = 20103 Pd.		
à 30,9 Øre	=	6211,90
Husholdningen 11 Svin = 2644 Pd.		
à 25 Øre		661,00
Solgt 73 Grise à 11 Kr.		810,00
Ialt Indtægt	—————	10642,14

*) 17 Søer og Orner regnede til 60 Kr. pr. Stk., 31 Grise à 10 Kr., 24 Levesvin à 15 Kr. og 31 Fedesvin = 4533 Pd. à 28 Øre.

Opfodret paa Svinene:	Kr.
10460 Pd. Skummetmælk à 1, ₉ Øre =	198,74
5271 - Rug à 5, ₅ - =	289,90
9244 - Hvede à 5, ₅ - =	508,42
24574 - Byg à 5, ₀ - =	1228,70
7914 - Havre à 5, ₅ - =	435,27
8352 - Ærter à 5, ₅ - =	459,36
360 - Vikker à 5, ₅ - =	19,80
12223 - Majs à 5, ₀ - =	611,15
131400 - Roer à 0, ₅ - =	657,00
25200 - Grønt. à 0, ₃₃ - =	84,00
6 Tdr. Kartoffler à 4 Kr. - =	24,00

Foderet har altsaa kostet . . . 4516,34
 Svinebeholdningens Værdi ved Aarets

Begyndelse. 3507,20

Ialt Udgift . . . ————— 8023,54

Altsaa Svinenes Betaling for Valle og Kjærne-

mælk 2618,60

og de have faaet 56400 Pd. Kjærnemælk og 145382 Pd.

Valle. Regnes 2 Pd. Valle = 1 Pd. Kjærnemælk, er der

saaledes opnaaet 2,₀₃ Øre for 1 Pd. Kjærnemælk eller

1,₀₁ Øre for 1 Pd. Valle.

Angaaende Formen for Regnskabet kan der være forskellige Meninger; men det godtgjør dog formentlig tydeligt, at opføres den salgbare Del af Foderet til fuld Handelspris, har Svineholdet været saa fordelagtigt, at det har givet en meget høj Pris for den ikke salgbare Del af Foderet, — under Forudsætning af, at Gjødningen kan dække Arbejdsudgifterne og Forrentning og Amortisation af Kapitalen, der staar i Besætning og Bygning m. m.

Om Osteproduktionen skal det kun bemærkes, at den i 1892 begyndte Vanskelighed ved at finde Afsætning fortsattes igjennem hele Aaret 1893. Mange Gaarde maatte i Sommer en Tid indstille Produktionen og give Svinene Mælken, fordi Ostekamrene vare fyldte, og Ostehandlerne holdt sig borte, idet der paa Fælles- og Andelsmælkerier

kunde kjøbes Ost til saa lave Priser, at det vilde have betalt sig bedre at have fodret Mælken op paa Svin, — forudsat at man havde havt saadanne i tilstrækkelig Mængde. Mange Bestyrere af Andelsmælkerier have i Sommer maattet høre ilde af de med Osteproduktionens Vanskeligheder ukjendte Andelshavere, fordi Ostene ikke kunde holde sig som god Handelsvare i de overfyldte Ostekamre, hvor de undertiden maatte pakkes saaledes sammen, at det var yderst vanskeligt at faa hver enkelt Ost vendt og passet. Medens Bønderne i de fleste Egne af Jylland og end mere i Frederiksborg og Holbæk Amter vide at værdsætte Skummetmælken baade som Husholdningsartikkel og som Foder for Kalve, Føl, Svin og Fjerkræ og derfor ofte gjerne ville tage mere Centrifugemælk til 1 Øre pr. Pd., end der tilkommer dem i Forhold til deres Mængde af leveret Sødme, maa man undre sig over, at Bønderne i Svendborg og Maribo Amter, hvor Overproduktionen af Ost fortrinsvis fremkommer, vedblive med at have et saa lille Svinehold, at de endog i et Aar som 1893 ved at vægre sig ved at tage Skummetmælken tilbage tvinge Mejeristen til at lave en Vare, der ikke kan sælges, fordi der ikke er tilstrækkelig Efterspørgsel, og som derfor tildels fordærves og yderligere demoraliserer Handelen.

Tab. V indeholder Mælkeriernes Aarsregnskaber sammenstillede paa sædvanlig Maade. Sammenlignes anden og sidste Talrække, vil det ses, at næsten alle disse Gaarde tillægge en forholdsvis betydelig Mængde Kalve, — mange endog 30—50 Procent af Køernes Antal, — enkelte endnu flere. Dette skyldes for en væsentlig Del den stærkt tiltagende Vanskelighed ved at købe virkelig gode Køer, men dernæst ogsaa en tiltagende Bestræbelse for at danne Stammer og udvikle ensartede gode Besætninger, just passende for de stedlige Forhold, — og at Forholdene eller i hvert Fald Fodringsen er meget forskjellig paa de 25 Gaarde, derom bærer Tabellen unægtelig tydelige Vidnes-

Tab. V. Mælkerierne

Mælkeriernes Nr.	Køholdets Størrelse		Opfodret til Køer og Svin, alt reduceret til Pd. Kraftfoder						Produceret pr. Ko						
			Køerne			Svinene			Pd. Mælk	Pd. Smør	Pd. frisk Ost	Sk. Mælk anv. Pd. til		Pd. Svin	
			Pd. Kraftfoder	Pd. Hø, Roer etc.	Ialt Pd.	Værdi Kr. Ø.	Pd. Kraftfoder	Værdi Kr. Ø.				Ialt Værdi Kr. Ø.	Salg		Kalve og Husholdning
1	106.5	356	1243	875	2118	108.75	809	40.45	149.20	4649	157	163	120	1025	28
2	78	381	1363	922	2285	115.99	704	35.20	151.19	4009	132	100	148	681	20
3	152	361	908	1012	1920	98.94	516	25.80	124.74	3510	115	114	69	741	13
4	138	375	1427	970	2397	121.18	331	16.55	137.73	4201	128	178	129	502	10
5	36.2	365	1477	548	2025	106.26	623	31.15	137.41	4052	143	156	121	1300	19
6	43	370	791	1290	2081	105.68	495	24.75	130.43	4535	157	•	•	1349	21
7	160	365	1690	750	2440	127.65	1150	57.50	185.15	4620	171	155	88	754	32
8	65	366	460	1043	1503	76.28	306	15.30	91.58	3462	133	58	•	1434	7
9	162.5	366	674	328	1002	50.10	562	28.10	78.20	2663	89	71	11	593	15
10	197	365	1352	1374	2726	137.01	616	30.80	167.81	4666	173	132	42	1299	16
11	40	365	1283	1050	2333	118.33	581	29.05	147.38	4475	148	14	175	1000	26
12	173	359	1649	1421	3070	159.37	1145	57.25	216.62	4180	128	89	168	618	26
13	74.5	346	1360	1499	2859	146.08	562	28.10	174.18	4497	159	76	138	1522	16
14	91	365	1317	1451	2768	144.43	894	42.70	187.13	5330	—	—	—	—	23
15	36	366	881	1087	1968	100.82	539	26.95	127.77	3959	142	41	•	1724	20
16	168.5	365	1512	893	2405	125.31	815	40.75	166.06	4277	159	145	40	1396	18
17	34.3	365	902	2209	3111	159.08	379	18.95	178.03	5541	143	114	299	1285	12
18	53.5	365	2233	639	2872	148.72	649	32.45	181.17	4875	173	147	759	981	22
19	30.5	387	1163	832	1995	100.94	383	19.15	120.09	4644	156	74	•	2478	15
20	106.5	374	1667	814	2481	128.61	600	30.00	158.61	5307	216	69	41	2589	18
21	182	360	1445	1606	3051	153.99	934	46.70	200.69	4372	159	158	66	514	31
22	160.5	364	1425	1632	3057	157.17	657	32.85	190.02	4780	151	159	41	1113	24
23	276	365	1243	596	1839	95.05	337	16.85	111.90	5086	175	102	153	1542	14
24	209	365	1448	1603	3051	156.51	974	48.70	205.21	5552	188	148	36	1023	25
25	177.5	365	885	1469	2354	120.46	685	34.25	154.71	4548	164	131	144	1029	24

*) »Antal Dage« vedkommer særlig Fodringen, og hvor intet andet er opgivet, er det regnet fra Indbindingsdag til Indbindingsdag.

arsregnskab.

Produktets Værdi.				Produktionens Værdi med Fradrag af Foderets Værdi	Kvægrace	Skumningssystem	Tillagt og ledet Antal Kalve
Singr Kr. Ø.	Søgd Mælk ej anv. til Singr- og Oste- produktion à 5 Ø. pr. Pd.	Svin, Ost og skummet Mælk Kr. Ø.	Ialt Værdi Kr. Ø.				
150.91	2.75	123.60	277.26	128.06	Jydsk.	Bøtter og Is.	23
128.29	19.95	91.64	239.88	88.69	Rødt dsk. Malkekv.	Vand og Is.	17
114.93	9.15	74.57	198.65	73.91	Angler.	B. & W.s Centrifuge.	46
125.76	5.20	75.48	206.44	68.71	Rødt dsk. Malkekv.	Is og Fade.	22
137.74	7.55	99.47	244.76	107.35	do.	Alfa-K-Separator.	10
147.39	3.50	82.72	233.61	103.18	do.	Mælkekjærning.	17
163.49	5.80	127.15	296.44	111.29	do.	Alfaturbineseparator.	32
129.28	4.30	43.99	177.57	85.09	Jydsk.	K. & H.s Centrifuge.	22
83.69	3.25	63.84	150.78	72.58	do.	Bøtter og Is.	30
171.17	5.90	88.36	265.43	97.62	Rødt dsk. Malkekv.	B. & W.s Centrifuge.	78
141.44	3.55	83.13	228.12	80.74	do.	Bøtter og Is.	6
124.47	14.75	124.69	263.91	47.29	do.	Alfaseparator.	45
154.16	4.45	82.23	240.84	66.66	Jydsk,	Lavals Separator.	30
—	—	—	314.53	127.40	Rødt dsk. Malkekv.	B. & W.s Centrifuge.	36
129.88	4.50	100.81	235.19	107.42	Jydsk.	Bøtter og Is.	13
157.22	4.45	95.85	257.52	91.46	Rødt dsk. Malkekv.	Alfaseparator.	51
135.33	33.05	78.55	246.93	68.90	Hollandsk.	Is.	27
181.37	7.75	102.80	291.92	110.75	Rødt dsk. Malkekv.	B. & W.s Centrifuge.	12
143.04	22.65	83.48	249.17	129.08	Ayrshire.	Jærnfade og Is.	17
210.37	9.00	97.87	317.24	158.63	Rødt dsk. Malkekv.	Alfaturbinseparator.	50
159.36	11.30	122.39	293.05	92.36	do.	B. & W.s Centrifuge.	31
152.89	17.10	112.38	282.37	92.35	do.	do.	54
168.52	9.10	77.64	255.26	143.36	113jyske og 163 røde.	B. & W.s og Alfa-Centrif.	89
182.59	13.10	114.54	310.23	105.02	Rødt dsk. Malkekv.	B. & W.s Centrifuge.	89
154.93	4.60	103.89	263.42	108.71	Jydsk.	do.	39

byrd. Men det maa dog bemærkes, at netop de Gaarde, der her i Tabellen have det mindste Tal for Værdien af Foderet til hver Ko naturlig fortrinsvis ere dem, der have flest Græsdage (se Tab. III).

Fæstes Opmærksomheden paa Rubrikkerne, der angive Produkternes Mængde og Værdi, vil man se, at én Gaard har kun 89 Pd. Smør pr. Ko, og ligeledes er der kun én Gaard, der har over 200 Pd. Smør pr. Ko, alle de andre have mellem et og to Hundrede Pund. Netop den Gaard, der har den største Smørmængde, er den eneste, hvor den samlede Værdi af Produktet er over 300 Kr., og den har ogsaa det største Tal i Rubrikken »Produktets Værdi med Fradrag af Foderets Værdi«. Det gunstige Resultat paa denne Gaard skyldes dels en ret billig Mælkeproduktion (se Tab. II) og endnu mere Mælkens ualmindelige Fedme. Iøvrigt vil man se, at det er vanskeligt eller umuligt af Tallene at finde nogen Aarsagsforbindelse mellem Netto-Udbyttet og Fodringen. 13 Gaarde have under 100 Kr. som Angivelse for Produktets Værdi med Fradrag af Foderets Værdi; imellem disse findes ganske naturligt Nr. 8 og 9; men fire andre findes dér med endnu mindre Tal, og særlig er Tallet meget lille for Nr. 12.

I Tab. VI ses, at med Undtagelse af Nr. 14 og 15 have alle Korrespondenter faaet 1 Pd. Mælk udbragt i mindre Pris i 1893 end i 1892. Som Aarsagen hertil ligger det nær at nævne den dalende Smørpris. 12 Gaarde have under og 13 over 5 Øre pr. Pd. Mælk. Gjennemsnittet er 4,₉₅ Øre, — de to laveste Tal ere 4,₁₁ og 4,₄₅ — de højeste 5,₄₁ og 5,₆₄.

Hvorledes Topnoteringen har stillet sig i det forløbne Aar ses af hosstaaende Tabel. I Begyndelsen af November var Noteringen 112, men den gik strax ned til 106, paa hvilket Tal den blev staaende i sex Uger, og som derefter først igjen blev naaet i den sidste Uge i Oktober. I December var Noteringen lavere end de fire foregaaende Aar og endnu lavere blev den i Januar, Februar og Marts.

Tab. VI. Opgjørelse af den Værdi, hvortil 1 Pd. Mælk er udbragt.

Mælkeriernes Nr.	Produktionens Værdi pr. Ko				Pd. Mælk pr. Ko.	1 Pd. Mælk udbragt i Øre						
	Smgrudbytte Kr. Ø.	Svin, Ost, sk. Mælk med Fradrag af Svinenes Kraftfoder	Værdien af sød Mælk ej anvendt til Smør- og Osteproduktion (å 5 Øre pr. Pd.)	Ialt Kr. Øre.		1893	1892	1891	1890	1889	1888	1887
1	150.91	83.15	2.75	236.81	4649	5.10	5.69	5.01	5.19	4.81	4.16	4.70
2	128.29	56.44	19.95	204.68	4009	5.11	5.37	5.06	4.92	5.16	4.69	5.10
3	114.93	48.77	9.15	172.85	3510	4.92	5.08	5.04	—	—	—	—
4	125.76	58.93	5.20	189.89	4201	4.52	5.35	4.62	4.28	4.92	4.63	—
5	137.74	68.32	7.55	213.61	4052	5.27	5.42	4.94	4.69	4.94	4.49	4.81
6	147.39	57.97	3.50	208.86	4535	4.60	4.73	4.42	4.58	4.43	4.15	—
7	163.49	69.65	5.80	238.94	4620	5.17	5.55	4.86	4.46	—	—	—
8	129.28	28.69	4.30	162.27	3462	4.69	5.60	5.01	4.58	—	—	—
9	83.69	35.74	3.25	122.68	2663	4.61	4.82	4.42	5.45	—	—	—
10	171.17	57.56	5.90	234.63	4666	5.03	—	5.23	4.64	—	4.20	4.81
11	141.44	54.08	3.55	199.07	4475	4.45	4.66	—	—	—	—	—
12	124.47	67.44	14.75	206.66	4180	4.94	5.63	4.82	5.16	5.29	4.90	5.26
13	154.16	54.13	4.45	212.74	4497	4.73	5.28	5.43	—	—	—	—
14	—	—	—	271.83	5330	5.10	4.82	5.04	4.83	4.80	4.51	4.97
15	129.88	73.86	4.50	208.24	3959	5.26	5.24	4.82	—	—	—	—
16	157.22	55.10	4.45	216.77	4277	5.07	—	—	—	—	—	—
17	135.33	59.60	33.05	227.98	5541	4.11	4.64	4.67	4.33	4.28	4.06	4.20
18	181.37	70.35	7.75	259.47	4875	5.32	6.03	5.18	5.02	4.96	4.43	4.76
19	143.04	64.33	22.65	230.02	4644	4.96	5.48	4.96	4.83	5.33	4.58	4.55
20	210.37	67.87	9.00	287.24	5307	5.41	5.79	5.20	—	—	—	—
21	159.36	75.69	11.30	246.35	4372	5.64	5.98	5.40	5.11	5.12	—	—
22	152.89	79.53	17.10	249.52	4780	5.22	5.47	5.25	—	—	—	—
23	168.52	60.79	9.10	238.41	5086	4.69	4.98	—	—	—	—	—
24	182.59	65.84	13.10	261.53	5552	4.71	—	5.29	4.80	4.86	4.76	—
25	154.93	69.64	4.60	229.17	4548	5.04	5.10	4.93	5.09	—	—	—

Maaned. Som sandsynlige Aarsager hertil kan nævnes ringe Kjøbeevne i England, Isvanskeligheder for regelmæssig Forsendelse og Smørret fra Australien og Nyzeeland. Da Ishindringen ophørte, og det ved disse ophobede Smør kom i Markedet, forværredes dette yderligere, og lave Priser maatte vedblivende tages for at skaffe Smørret Afsætning. Da saa Græsmørret fremkom fra vore europæiske Konkurrenter, sank Noteringen i Maj til 74, og denne Maaned havde en gennemsnitlig Notering 13,5 Kr. lavere end samme Maaned i 1892, der rigtignok ogsaa var ualmindelig høj.

Grosserersocietetets Topnotering for fineste Smør.

	1883—84	1884—85	1885—86	1886—87	1887—88	1888—89	1889—90	1890—91	1891—92	1892—93
November ...	128.8	117.0	109.0	107.0	105.0	99.6	102.5	107.0	108.8	107.5
December ...	124.0	117.0	104.0	108.8	100.4	109.5	105.0	104.0	113.2	102.8
Januar	120.0	114.0	105.5	102.2	98.5	105.0	96.8	102.4	112.0	96.0
Februar	123.5	104.0	99.5	93.0	95.5	107.5	97.5	97.8	107.5	90.8
Marts	113.0	106.0	94.5	97.2	96.0	103.0	96.5	104.0	103.2	90.0
April	106.0	96.0	84.5	84.0	82.0	87.0	91.5	91.4	90.0	84.0
Maj	94.4	85.0	81.5	74.0	76.2	84.4	83.0	78.3	90.0	76.5
Juni	90.0	82.5	72.8	78.6	84.5	84.5	75.0	78.0	83.2	83.6
Juli	91.6	88.5	83.6	91.0	85.5	91.0	73.6	84.4	85.5	95.0
August	102.5	96.0	88.5	99.0	84.4	91.4	83.0	87.8	85.5	95.2
September ..	113.0	106.5	94.4	101.8	88.5	92.5	94.3	95.3	96.8	104.0
Oktober	124.8	113.6	108.5	108.0	99.3	97.6	100.2	106.8	109.3	101.5
	110.6	102.2	94.0	95.5	91.2	96.1	91.3	94.8	99.0	93.9

I Juni vendte Forholdene sig. Vore Konkurrenter Syd og Vest for os kom til at lide saaledes under Græsmangel, at deres Køer tildels sultede, og hele deres Sommerproportion af Smør blev usædvanlig ringe. Dette hjalp saaledes paa Efterspørgslen paa dansk Smør, at Noteringen allerede i Slutningen af Maj og end mere i Juni hævede sig godt

trods den daarlige Kjøbeevne i England, der yderligere forøgedes ved store og langvarige Strejker. I Juli var Noteringen endog betydelig højere end de ni foregaaende Aar, og den holdt sig særdeles godt oppe i August og September, men faldt atter i Begyndelsen af Oktober.

I de tre egentlige Sommermaaneder Juni, Juli og August og ligeledes i September var Noteringen endog betydelig højere end i Foraarsmaanederne Marts, April og Maj; men dette Forhold bør betegnes som aldeles exceptionelt. Der kan anføres adskillige Grunde til de lave Smørpriser fra December til Maj, og derom ere Meningerne maaske tildels i Modstrid; men det turde være hævet over enhver Tvivl, at de høje Smørpriser i England i Sommeren 1893 i hvert Fald i Hovedsagen skyldes den ved Tørken foraarsagede ualmindelig lille Produktion i en stor Del af Europa og særlig i Sydengland, Irland, Holland og Frankrig, — altsaa et Forhold, der er specielt for Aaret 1893, og som der ikke bør regnes med for kommende Aar, — hvilket er en Betragtning, der nødvendigvis bør gjøres gjældende, hvor Landmænd, forknyttede ved de daarlige Vinterpriser, ville drøfte, om man skal tage under Overvejelse atter at indskrænke Efteraarskælvingen og igjen gaa tilbage til fortrinsvis Foraarskælving for at opnaa den med denne følgende billigere, men i Reglen mindre Mælkeproduktion.

Om Noteringen maa det iøvrigt meddeles, at den i det forløbne Aar mere end nogensinde tidligere har været Gjenstand for Drøftelse. Som det vil erindres, var Begjæret efter Smør i Efteraaret 1892 saa stort, at Overpriserne bleve stærkt stigende og i Jylland endog bleve højere end paa Øerne. Kjøbmændene nedstemte for en Del Fordringerne til Kvaliteten, og nogle lovede endog at modtage det Smør, der maatte blive indsendt til dem, og uden Afdrag betale en høj Overpris. Og skulde disse Kjøbmænd kunne tjene paa Smørret, maatte de være interesserede i, at Noteringen endnu mere end tidligere dalede i Forhold til de virkelige Priser. Landmændene, der om Efteraaret

havde været begejstrede over de afsluttede Kontrakter, bleve snart skuffede, idet Vinteren strax begyndte med smaa Priser, og Producenterne maatte da snart blive kloge paa, at den stigende Overpris kun havde ringe Betydning, naar Noteringen til Gjengjæld blev sat forholdsvis lavere end nogensinde tidligere.

Da der den tredie Uge i Januar slet ingen Notering blev sat, opstod der naturlig megen Utilfredshed blandt Producenterne, der i mange Tilfælde ikke uden Grund frygtede Vilkaarlighed fra Smørhandlernes Side. Disse klagede over de store Transportomkostninger, de maatte bære, og en enkelt undsaa sig ikke ved at benytte Lejligheden til ved Kassation af Kvaliteten at bryde en gammel Kontrakt, der skulde udløbe i Marts for derved at tvinge Producenterne til at fortsætte Handelen til en mindre stigende Overpris, end normale Transportforhold og Konjunkturer ellers vilde have muliggjort.

I Marts rygtedes det dernæst, at Grosserersocietetets Komité havde taget den Beslutning: fra den 1ste Maj 1894 at paalægge Noteringsudvalget at inkludere den da gængse Overpris i den noterede Sats for Topprisen. Senere paa Foraaret sporedes det, at nogle Smørhandlere fandt, at Tidspunktet for den bebudede Forandrings Iværksættelse ikke var heldig for dem, og i Slutningen af Juli udstedtes da ogsaa en Bekjendtgørelse saalydende: »Det bringes herved til offentlig Kundskab, at Grosserersocietetets Komite, under Hensyn til et fra Landets Smørexportører indkommet Andragende har udsat Fristen for Overprisens Inkludering i den noterede Sats for fineste Smør fra 1ste Maj 1894 — jfr. Handelsberetningen fra 1892 Side 50 — til 1ste November 1894.« Forandringen, der vil gribe ind i en stor Mængde Kontrakt- og Lønningsforhold, og som muligvis kan blive skjæbnsvanger for en og anden Forpagter eller Fællesmejerist, har naturlig været Gjenstand for Drøftelse i snævre saavel som i vide Kredse. Nu da For-

andringen var bebudet, blev ogsaa nogle Producenter tvivlende om dens Gavnlighed, og skulde den komme, vare Producenterne alle enige om, at de maatte ønske snarest muligt at faa Forskjellen mellem den gamle og den nye Notering angivet; thi først naar den kjendes, kan der sluttet Kontrakter ud over 1ste November 1894. For om muligt at varetage Producenternes Interesse i Sagen blev der dannet et Udvalg af Mænd fra Fyn, Sjælland og Jylland bestaaende af Etatsraad Chr. Hansen, Dansk Mejeristforenings Formand Torben Jensen, Kammerherre Barner, Mælkeriejer Rosleff, Proprietær Langvad o. fl. Men alt imedens Overprisernes Begrænsning eller fuldstændige Ophør drøftedes, steg de som sædvanlig. Ved nye Kontraktens Afslutning i Efteraaret var der adskillige Andelsmælkerier, der kontraherede om $7\frac{1}{2}$ —8 Kr. over Noteringen, hvilket i hvert Fald for nogle sjællandske Mælkerier var en betydelig Stigning af Overprisen, der saaledes i denne Vinter florerer trods nogensinde.

Forøget Tilslutning til bestaaende Andelsmælkerier og Oprettelse af en Del nye, særlig paa Øerne, have bidraget til, at Mængden af dansk Bøndersmør og smaa Hjemmeproduktioner yderligere er aftaget i 1893. Svensk, finsk, russisk og galizisk Smør har derfor kunnet finde forøget Afsætning ofte i saa ringe Kvaliteter, at Prisen kun var 60—80 Øre pr. Pd. Amerikansk Smør indførtes ikke, hvorimod der forbrugtes c. 16 Mill. Pd. dansk og 2 Mill. Pd. indført Margarine.

Af hosstaaende Tabeller ses, hvorledes saavel Smørindførselen som Smørudførselen fra Danmark er voxet i det forløbne Aar. Det er finsk og dernæst svensk Smør, hvoraf Indførselen er tiltaget; men Udførselen er dog tiltaget stærkere end Indførselen, sidstnævnte er voxet med 2 Mill. Pd., men England har faaet 4 Mill. Pd. mere end Aaret før, og Udførselen til Tyskland og Sverrig er ogsaa steget. — I Tabellen, der viser Overskudsudførselen og dennes Fordeling i Kvartalerne, ses, at denne er steget med $2\frac{3}{4}$ Mill. Pd. i Sammenligning med foregaaende og

Smørindførselen til Danmark i Pund.

Fra	$\frac{1}{10}$ 1890— $\frac{30}{9}$ 1891.	$\frac{1}{10}$ 1891— $\frac{30}{9}$ 1892.	$\frac{1}{10}$ 1892— $\frac{30}{9}$ 1893.
Sverrig	9.782.806	11.018.446	11.913.682
Rusland (Finland).....	8.357.790	7.943.569	9.319.831
Tyskland.....	2.100.863	2.574.983	2.467.762
Amerika	1.059.231	271.404	—
England	371.760	227.984	275.769
Andre Lande.....	98 297	15.706	93.607
Ialt....	21.770.747	22.052.092	24.070.651

Smørudførselen fra Danmark i Pund.

Til	$\frac{1}{10}$ 1890— $\frac{30}{9}$ 1891.	$\frac{1}{10}$ 1891— $\frac{30}{9}$ 1892.	$\frac{1}{10}$ 1892— $\frac{30}{9}$ 1893.
England.....	89.407.024	88.800.335	92.734.690
Tyskland.....	1.665.740	1.324.706	1.889.279
Sverrig	531.548	259.204	709.684
Norge.....	263.111	352.306	180.517
Holland	214.886	97.791	132.983
Belgien	—	—	64.777
Spanien	—	—	65.620
Andre Lande	243.154	272.330	71.361
Ialt....	92.325.463	91.106.672	95.848.911

Danmarks Overskuds-Udførsel af Smør i Pund.

	Oktober Kvartal	Januar Kvartal	April Kvartal	Juli Kvartal	Hele Aaret
1882—83...	5,174,400	6,720,000	7,996,800	6,764,800	26,656,000
83—84...	5,600,000	6,115,200	7,190,400	7,100,800	25,916,800
84—85...	4,457,600	4,748,800	8,400,000	7,168,000	24,774,400
85—86...	5,969,493	7,887,423	8,671,445	9,705,119	32,233,480
86—87...	5,173,124	9,707,739	9,983,791	10,219,408	35,084,062
87—88...	8,143,670	14,133,968	13,035,053	11,914,995	47,227,686
88—89...	8,899,671	14,595,838	15,055,030	13,162,606	51,713,145
89—90...	12,137,417	21,297,156	15,469,119	16,589,575	65,493,267
90—91...	17,205,465	17,675,110	17,948,463	17,725,678	70,554,716
91—92...	16,363,866	18,368,304	17,985,390	16,337,020	69,054,580
92—93...	15,578,590	18,072,829	19,555,720	18,571,121	71,778,260

1¹/₄ i Sammenligning med næstforegaaende Aar. Tabellen viser dernæst, hvor iøjnefaldende Landets Smørmængde er aftaget i Oktober Kvartal, men forøget i April og Juli Kvartaler. Muligvis tør man i disse Tal se et Vidnesbyrd om, at et stort Antal Landmænd i de senere Aar have anset det for økonomisk rigtigt at indskrænke Anvendelsen af den mere kostbare Vinterfodring. — I overmaade mange Besætninger have Flertallet af Køerne utvivlsomt heller ikke været tilstrækkelig udprægede Malkere til at kunne betale et saa stort Vinterfoder, som der er bleven budt Efteraarskælvere. Hvor der har været ført paalideligt Regnskab, vil der vistnok flere Steder foreligge samme Erfaring, som Nr. 25 udtaler i følgende Ord: »Naar man vil have fuld Mælkeydelse paa Græs, hvilket er det naturligste og billigste, forsaavidt man har en Bedrift, hvor der som Regel er Græs nok, — da skal man ikke lade sine Køer kælve for tidlig; thi jeg har efter 10 Aars Regnskab her ligesaa megen Mælk af Køer, der kælve i Januar og næsten ligesaa megen af Februarkælverne, som af dem, der kælve i November og December. Naar nu dertil kommer, at den gode Betaling for Smør i Novbr. og Decbr. ogsaa er et tilbagelagt Stadium, saa er det temmelig klart, at en noget senere Kælvning end forhen nu er tilraadelig, — men man kan let komme længere tilbage, end man ønsker.«

Hvorledes Udførselen til England fordeler sig paa de forskjellige danske Havnestæder, fremgaar af hostaende Tabel, hvoraf det ses, at medens hele Exporten til England steg 4 Mill. Pd., er Exporten fra Kjøbenhavn (og Helsingør) gaaet 5¹/₂ Mill. Pd. ned. Betydelig Tilvæxt er der derimod i Tallene for Esbjerg og Aarhus, hvorhos der er nogen Tilvæxt for Frederikshavn, Randers og Odense, men Tilbagegang for Horsens, Svendborg og Aalborg. — At Helsingør iaar maa opføres som Exporthavn for Smør, skyldes udelukkende, at Kjøbenhavns Havn i Januar og Februar blev blokeret af Isen. Derimod turde det være urigtigt at tilskrive Isvinteren Aarsagen for hele

Udførselen af Smør til England.

Fra	1890—91	1891—92	1892—93
	Millioner Pd.	Millioner Pd.	Millioner Pd.
Kjøbenhavn.....	49,576	50,741	41,923
Helsingør.....	—	—	3,448
Esbjerg.....	14,949	11,055	18,336
Odense.....	6,933	7,980	8,190
Aarhus.....	4,811	4,114	6,307
Horsens.....	3,153	4,384	3,004
Randers.....	2,259	3,337	3,900
Svendborg.....	2,218	3,536	2,826
Frederikshavn.....	2,020	1,452	2,296
Aalborg.....	1,570	1,529	1,403
Nyborg.....	1,298	—	0,361
Nakskov.....	0,350	0,337	0,366
Nykjøbing p. F.....	0,216	0,335	0,321
Bandholm.....	0,054	—	—
Kolding.....	—	—	0,051
Grenaa.....	—	—	0,002
Ialt...	89,407	88,800	92,734

den betydelige Tilvæxt i Esbjerg; thi en Del heraf skyldes uden Tvivl selve denne Exportplads's stigende Betydning som Hjemsted for opvoxende Exporthuse. — Endnu maa det dog bemærkes, at ligesom Isvinteren sikkert har forrykket en Del af Exportmassen ikke alene fra Kjøbenhavn til Helsingør, men ogsaa fra Aalborg, Horsens, Randers, Odense og andre Byer ved Fjorde eller med Havne, der let lukkes af Isen, til Esbjerg, Frederikshavn og Nyborg, saaledes maa Isvinteren ogsaa anses for at være Aarsag til, at den samlede Export til England er angivet lidt for lille og Exporten til Sverrig noget for stor; thi af sidstnævnte Mængde er 329000 Pd. udført fra Helsingør, hvilket maa antages for største Delen at være ført videre over Gøteborg eller Norge til England; en Del Smør gik ogsaa med »Bryderen« til Malmø for ligeledes at exporteres over Gøteborg, Christiania eller Trondhjem. Og endelig omfatter Exporten til Sverrig 277000 Pd. Smør fra Bornholm, der over Ystad og andre sydsvenske Havne fandt Vejen

til Kjøbenhavn eller England, saa at den egentlige Export til Sverrig kan ikke have naaet 100000 Pd.

Af det fra Danmark exporterede Smør (95,8 Mill. Pd.) angives ifølge den ved Toldvæsenet indsamlede Statistik kun 4,5 Mill. Pd. at være fremmede Varer, hvoraf 3,7 Mill. Pd. er transiteret, medens kun 0,8 Mill. Pd. har været toldberigtiget. — Af det transiterede Smør er 3,3 Mill. Pd. gaaet over Kjøbenhavn til England, det øvrige for største Delen over Esbjerg til England.

For alle fire Kvartaler har der ved Toldstederne været ført særlig Fortegnelse over Exporten af Smør i Blikdaaser, saaledes at det iaar kan oplyses, at af de 95,8 Mill. Pd. er kun 3,58 Mill. Pd. udført som hermetisk pakket Smør. Heraf er 3,44 Mill. Pd. udført fra Kjøbenhavn, Resten hovedsagenlig fra Esbjerg, Korsør og Vamdrup. — 1,84 Mill. Pd. angives at være sendt til England, 1,55 Mill. Pd. til Tyskland og Resten til en Mængde forskellige andre Lande, hvortil det maa bemærkes, at England og Tyskland næppe har beholdt ret meget af dette Daasesmør, men det maa formodes at være sendt videre ud i Verden.

Indførselen til England af Smør i Cwts.

(101,6 Pd. dansk.)

	1889	1890	1891	1892	1893
Sverrig	212,141	224,235	234,987	228,885	267,400
Danmark	677,491	824,749	876,211	863,522	934,787
Tyskland	111,027	104,450	115,509	124,233	164,985
Holland	151,073	156,069	146,539	141,838	142,811
Frankrig	566,524	525,105	535,196	542,687	468,309
Kanada	22,634	15,155	46,267	59,571	43,139
Foren. Stater...	110,187	84,553	63,693	48,846	22,930
Andre Lande...	76,392	93,401	117,205	175,417	283,112
Ialt...	1,927,469	2,027,717	2,135,607	2,182,999	2,327,473

Den engelske Statistik over Indførselen af Smør til England (Storbritanien) fremviser en fremdeles jævn Stig-

ning; men der er desuden Anledning til at paapege, at i 1893 er Mængden af Smør fra Frankrig, Kanada og de forenede Stater aftagen, medens Tilførselen er stegen fra Sverrig, Danmark, Tyskland og »andre Lande«. — Sverrig og Danmark tilsammen sende over Halvdelen og Danmark alene to Femtedele af hele Smørmængden, der tilføres England.

Hvad de »andre Lande« angaar, skyldes den hurtige Stigning særlig den i den femte Verdensdel opvoxende Mælkeridrift. Medens der i 1892 fra Australien og New Zeeland tilførtes c. 100000 Cwts., steg det tilsvarende Tal for 1893 til 169449 Cwts., hvoraf 105994 kom fra Victoria, 41825 fra New Zeeland, 19805 fra New South Wales og 1825 fra South Australia. — Selve Mængden af dette Colonial Butter, hvorom der har være talt og skrevet grumme meget i det sidste Par Aar, og hvis Fremkomst i det mindste for Victorias Vedkommende hovedsagenlig skyldes Exportpræmier, er saaledes i og for sig ikke saa forfærdelig overvældende. Skaden, det foraarsager den danske Smørhandel, maa derfor fortrinsvis søges i de tre Omstændigheder, at det just fremkommer i Vintermaanederne, at det ved Ankomsten til London i store Partier sælges bort til hvilken Pris, der kan faas, og endelig at det af engelske Importører benyttes som Truselsvaaben

Danmarks Overskuds-Indførsel i Pd. af:

	Oliekager	Klid	Ialt
1883—84	61,070,000	130,750,000	191,820,000
84—85	65,070,000	160,212,000	225,287,000
85—86	47,275,425	110,110,094	157,386,519
86—87	87,781,000	182,234,000	270,015,000
87—88	128,814,290	196,025,000	324,839,290
88—89	134,540,141	212,274,969	346,815,110
89—90	124,149,370	239,140,990	363,290,360
90—91	157,571,044	161,741,991	319,313,035
91—92	121,617,256	172,680,137	294,297,393
92—93	136,861,816	176,737,702	313,599,515

ligeoverfor de danske Grosserere til at sælge dansk Smør billigt.

Af statistiske Oplysninger skal endnu anføres hystaaende Oversigt over Overskuds-Indførselen af Oliekager og Klid i de sidste 10 Aar. — Der ses at have været en lille Stigning i Mængden saavel af Oliekager som af Klid, naar Aaret sammenlignes med 1891—92; men i Aarene 1887—91 var Indførselen dog større. — Overskudsindførselen af uformalede Kornvarer var i 1892—93 230,³⁴ Mill. Pd. hvilket er ca. 100 Mill. Pd. mindre end i 1891—92.

Som allerede foran angivet, ses det formentlig af denne Redegjørelse, at Aaret i sin Helhed har været vanskeligt for det danske Mælkeribrug. Vort Smør har vel kunnet finde Afsætning, men det viser sig mere og mere nødvendigt, at vi maa yderligere anstrenge os for at opretholde vort Renommée for ensartet og godt Smør og dog være forberedt paa fra Tid til anden at maatte nøjes med lave Priser. Og som Vidnesbyrd om, at den alvorlige Situation opfattes saaledes af mange, kan der peges paa, at adskillige Bestræbelser finde Sted baade for at iværksætte en billigere Produktion og for yderligere at dygtiggjøre det egentlige Mælkeripersonale.

Der kan henpeges paa de mange Kvægavlsforeningers Virksomhed og paa det energiske Arbejde, der finder Sted i mange Mælkerier og Slagterier m. m. — Kulforbruget søges indskrænket ved Iagttagelse af mere økonomisk Fyring og mere sparsommelig Anvendelse af Damp. Opstillingen af talrige Alfaseparatorer er allerede omtalt, og her kan det nævnes, at bedre og mere holdbare Redskaber som Vægte (Nettovægte) og Pumper indføres.

Det landøkonomiske Forsøgslaboratoriums Virksomhed fortsættes og udvides. — Statsunderstøttelsen til Videreuddannelse af Mejsker og Mejerister er traadt i Virksomhed og er bleven modtaget med en saadan Tilslutning fra

Personalets Side, at der bør næres Haab om snart at faa Foranstaltningen betydelig udvidet. — Dansk Mejeristforening, der stiftedes 1887, har arbejdet sig frem til at have 800 Medlemmer, hvoraf det overvejende Antal sidde som Bestyrere af Landets største Mælkerier. Foreningen kan nu glæde sig ved frugtbart Samarbejde ikke alene med de offentlig ansatte Konsulenter, men ogsaa med Landhusholdningsselskabet og de store Fællesforeninger. Det fortjener særlig at nævnes, at det skyldes Dansk Mejeristforening, at der nu afholdes talrige smaa Kursus for at faa almindelig og korrekt Pasteurisering af Fløden og Syrelavning indført paa Mælkerierne, ligesom at der for at fremme Varekjendskab hos Personalet holdes talrige lokale Smørudstillinger. — Foruden de sammenhængende Rækker af Smørudstillinger paa Forsøgslaboratoriet, hvortil omtrent Halvdelen af Landets større Mælkerier har sluttet sig, og hvorom der i Efteraaret udsendtes den første store samlede Beretning, har der i Aarets Løb som Samarbejde af Landboforeninger og Kredse af Mejeristforeningen været afholdt store Mælkeriudstillinger i Nakskov og Hillerød, der agtes fortsatte i kommende Aar og finde Efterligning i de fleste Landsdele; men desuden har Mejeristforeningens Kredse afholdt mange mindre Smørudstillinger, hvorved Varekundskaben søges udvidet, og Smørret søges underkastet den Kritik, der er fornøden for at faa Fejlene paaviste og saaledes aabne Mulighed for at faa dem afhjulpne.
